

Karta informacyjna — wszywka alkoholowa (disulfiram / Esperal)

Przewodnik dla pacjenta z aktywną wszywką. Zachowaj tę kartę i noś ją przy sobie. Pokaż ją każdemu lekarzowi. Karta nie zastępuje konsultacji lekarskiej.

Najważniejsze — przeczytaj najpierw

- **Nie pij żadnego alkoholu — nawet łyk.** Reakcja może zagrażać życiu.
- Uważaj na **ukryte źródła alkoholu** (leki, kosmetyki, opary) — patrz niżej.
- **Każdemu lekarzowi i stomatologowi** mów, że masz wszywkę z disulfiramiem.
- **Ciężkie objawy po alkoholu** (utrata przytomności, ból w klatce, drgawki) → natychmiast wezwij pomoc medyczną.

Dane wszywki (wypełnia gabinet)

Pacjent:

Data założenia:

Aktywna orientacyjnie do:

Telefon gabinetu: **+48 880 808 880**

Jak działa wszywka i dlaczego alkohol jest groźny

Wszywka uwalnia **disulfiram** — lek, który blokuje enzym rozkładający aldehyd octowy (toksyczny produkt przemiany alkoholu). Gdy enzym jest zablokowany, po wypiciu alkoholu aldehyd octowy szybko się gromadzi. Wywołuje to silną, nieprzyjemną reakcję (tzw. reakcję disulfiramową). To działanie celowe: ma zniechęcać do picia. U osoby, która nie pije, sam disulfiram nie działa odurzająco.

Reakcja po alkoholu — przebieg i objawy

~10–15 min

początek reakcji od spożycia alkoholu

30–60 min

szczyt nasilenia objawów

kilka godzin

stopniowe ustępowanie (dłużej w cięższych przypadkach)

Reakcja wystąpi nawet po **niewielkiej ilości** alkoholu, a jej siły nie da się z góry przewidzieć.

Objawy zwykłe:

- zaczerwienienie i uderzenia gorąca twarzy i szyi, pocenie
- pulsujący ból głowy, zawroty głowy
- nudności, obfite wymioty
- kołatanie serca, przyspieszone tętno
- spadek ciśnienia, osłabienie
- duszność, uczucie niepokoju

Objawy ciężkie (większa ilość alkoholu — zagrożenie życia):

- ból w klatce piersiowej, zaburzenia rytmu serca
- depresja oddechowa (spłycony, wolny oddech)
- zapaść krążeniowa (gwałtowny spadek ciśnienia), zawał serca
- utrata przytomności, drgawki
- w sporadycznych przypadkach zgon

Co zrobić po przypadkowym kontakcie z alkoholem:

1. Nie pij więcej — nawet łyk pogarsza reakcję.
2. Usiądź lub połóż się w bezpiecznym miejscu, poproś kogoś, by przy Tobie został.
3. Przy łagodnych objawach zadzwoń do gabinetu; przy nasilonych — patrz ostrzeżenie poniżej.

Objawy zagrażające życiu (utrata przytomności, ból w klatce piersiowej, silna duszność, drgawki):
natychmiast wezwij pomoc medyczną / karetkę na miejsce — nie jedź samodzielnie. Powiedz, że osoba ma wszywkę z disulfiramem, i pokaż tę kartę.
Jesteś świadkiem? Jeśli osoba jest nieprzytomna — wezwij pomoc, ułóż ją bezpiecznie i pokaż ratownikom tę kartę.

Ukryte źródła alkoholu — na co uważać

Reakcję może wywołać alkohol ukryty w produktach codziennego użytku, także wchłonięty przez skórę lub z wdychanych oparów:

- napoje i leki zawierające alkohol (np. syropy przeciwkaszlowe, płynne leki, toniki)
- ocet, sosy, potrawy i słodycze z alkoholem
- płyny do płukania ust, perfumy, wody kolońskie, aerozole i kosmetyki
- płyny po goleniu, spirytus i preparaty odkażające na skórę (możliwy ból głowy, nudności, miejscowe zaczerwienienie lub świąd)
- opary farb, rozcieńczalników, lakierów (werniks) i szelaku — nie wdychaj, unikaj kontaktu ze skórą
- piwo i wino „bezalkoholowe” — zawierają resztkowy alkohol i po większej ilości też mogą wywołać reakcję

Leki a disulfiram — ważne interakcje

Lek / substancja	Co to znaczy i co zrobić
Metronidazol (antybiotyk)	nie stosować razem z disulfiramem — ryzyko splątania (dezorientacji) i reakcji psychotycznych.
Leki przeciwzakrzepowe, np. warfaryna	disulfiram nasila ich działanie (wydłuża czas krzepnięcia krwi) — potrzebna kontrola i korekta dawki przez lekarza.
Fenytoina (lek na padaczkę), teofilina (lek na oddech/astmę)	disulfiram hamuje ich rozkład i nasila działanie — konieczne monitorowanie i dostosowanie dawki.
Izoniazyd (lek przeciwgruźliczy)	możliwe zaburzenia chodu i koordynacji oraz zmiany zachowania — zgłoś je lekarzowi.
Benzodiazepiny (leki uspokajające/nasenne)	nasilona senność — stosować ostrożnie.

Zawsze informuj każdego lekarza i stomatologa, że masz wszywkę z disulfiramem — przed każdym zabiegiem i przed rozpoczęciem nowego leku. Najlepiej noś tę kartę przy sobie i pokazuj ją w gabinecie.

Kto powinien zachować szczególną ostrożność

O tym, czy wszywka jest dla Ciebie bezpieczna, decyduje lekarz podczas kwalifikacji. Koniecznie zgłoś, jeśli dotyczy Cię którykolwiek z poniższych stanów:

Wykluczają zabieg lub wymagają szczególnej oceny:

- nadwrażliwość na disulfiram lub pochodne tiuramu (związki z gumy i pestycydów)
- ciężka choroba serca, choroba wieńcowa, niewyrównana niewydolność serca, przebyty udar, nadciśnienie
- psychozy, poważne zaburzenia psychiczne
- ciąża (zwłaszcza I trymestr) i karmienie piersią — niezalecane

Wymagają ostrożności (zgłoś lekarzowi):

- cukrzyca, niedoczynność tarczycy
- padaczka, uszkodzenie mózgu
- niewydolność nerek, choroby lub uszkodzenie wątroby
- choroby układu oddechowego

Wszywkę zakłada się wyłącznie za świadomą zgodą pacjenta, po co najmniej 12 godzinach bez alkoholu (w naszym gabinecie zalecamy 24–48 godzin).

Pielęgnacja rany po zabiegu — krok po kroku

1. Przez około **48 godzin nie mocz opatrunku** (lub zgodnie z zaleceniami zespołu).
2. Po 48 godzinach zmieniaj opatrunek według instrukcji z gabinetu.
3. Pryszyć z ochroną rany jest dozwolony; przez pierwsze dni **unikaj kąpieli w wannie, basenie i saunie** oraz intensywnego wysiłku.
4. Przy objawach zakażenia (patrz niżej) — zadzwoń do gabinetu: **+48 880 808 880**.

Skontaktuj się z gabinetem, jeśli pojawi się zakażenie rany: narastający ból, rozszerzające się zaczerwienienie, ocieplenie, obrzęk, wyciek lub ropa, nieprzyjemny zapach, gorączka. **Czerwone smugi biegnące od rany w stronę pachy lub pachwiny** wymagają pilnej pomocy — to objaw szerzącego się zakażenia.

O czym jeszcze pamiętać

- **Nie testuj wszywki alkoholem.** Brak gwałtownej reakcji po małej ilości nie znaczy, że lek nie działa — następnym razem reakcja może uderzyć z pełną siłą.
- Wszywka **wspiera abstynencję, ale nie leczy uzależnienia sama** — najlepsze efekty daje w połączeniu z psychoterapią.
- Zakaz alkoholu obowiązuje **przez cały czas działania wszywki**. Wg Charakterystyki Produktu Leczniczego zabieg można powtórzyć po ok. 8 miesiącach; o bezpiecznym powrocie do dawnych nawyków decyduje lekarz.
- Masz wątpliwości co do działania wszywki albo niepokojące objawy? Zadzwoń: **+48 880 808 880**.

Nasz Gabinet Katowice · ul. Józefowska 76 · tel. +48 880 808 880 · Materiał informacyjny dla pacjenta, nie zastępuje konsultacji ani indywidualnych zaleceń lekarza.

Opracowano: 07.2026 · Następny przegląd: 07.2027 · Na podstawie Charakterystyki Produktu Leczniczego Disulfiram WZF (URPL).